

Horti Pál rajza.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

Az iparművészeti múzeum legújabban kiállított műtárgyai. A magyar törvényhozás áldozatkészsége folytán az orsz. magy. Iparművészeti Múzeum javadalmasására a folyó évben a multnál nagyobb összeg állítván be annak költségvetésébe, az intézetnek módjában állott idáig szekrények híján még ki nem állított műtárgyai közül 20 szekrényre valót nyilvános köz: szemlére bocsátani s ezáltal a múzeum gyűjteményes tárlataiban a látóivalókat sok becses tárgygyal gyarapítani.

A kiállított műtárgyak sorozatában egy-egy új szekrényt nyertek a gótikus művészet emlékei, a delfti fayenceok, a német kőedények, a művészi ipar legújabb küls. belföldi termékei, a chinai és japáni zománcos művek, a Zsolnay-féle keramiai gyár legfrissebb készítményei, a sévresi porcellánok, a magyar ötvösművek eredeti darabjai és galvanoplasztikai másolatai és a különféle vidékekről származó magyar és külföldi himzések és szövetek. Berendeztetett egy új terem is, mely antik görög s római tárgyak mellett főképen renaissance-kori műemlékeket tartalmaz.

A csúcsíves műstílus emlékei, a delfti

fayenceok, a német kőedények s a sévresi porcellánok a múzeum földszinti oldaltermében állítottak ki. A gótikus emléktárgyak csoportjában a néhai Spitzer-féle világhírű párisi gyűjteményből származó metszett bőrtárgyak bírnak kiváló beccsel. Ezek közt nevezetes két utazáshoz való, evő-eszközök és írókészletek tartójául szolgáló XV. századbéli tok, egy ugyanilyen korú francia ládika és egy harmadik, burgundi vagy hollandus XVI. századbéli ládácska. Ugyanitt van kiállítva egy remekművű márvány Madonna-szobor, egy márvány-friesnek részlete, egy metszett bőrrel díszített pompás fűszertartó-doboz, egy spanyol metszett könyvtok bőrből, egy értékes kovácsolt-vas ajtóhúzó karika-lemezével együtt, két pergamen graduale stb.

A delfti fayenceok csoportjában a híres gyár termékeinek legjavából használati és díszedényeket, a németországi kőedények sorozatában pedig siegburgi, kreusseni, kölni s egyéb különböző provenientiajú gyártmányokat látunk. Igen szép példányok ezek között a Hans Büttner, feleségét s gyermekeit portraitekben feltüntető kreusseni fedeles kupa 1630-ból, két apostol-kupa

1660-ból s két más edény, mely a többi között a magyar címer relief-képével is ékeskedik.

A sévresi világhírű porcellángyár termékei 32 darabból álló kiváló kollektióban mutatvák be a földszinti folyosó egyik szekrényében. E rendkívül becses, a kontinensen egymagukban álló s nagy pénzürtéket képviselő darabokat Radisics Jenő múzeumi igazgató közbenjárására a francia kormány ajándékozta a múzeumnak. Értékük 40,000 frtra tehető.

A modern tárgyak szekrénye azokat a francia, hollandi, német és magyar termékeket öleli fel, amiket a művészet és ipar vállvetett együttműködésével a legutolsó idők ízlésében létrehozott. Itt találjuk kiállítva a rórstrand, kopenhágai porcellánokat, *Schneider* krisztiániai, *Kaehler* nestwädi, *Läuger* karlsruhei, *Bigot*, *Dalpayrat*, *Lesbros* és *Massier* párisi művészek keramiai alkotásait, *Tiffany* csodás üvegeit, *Charpentier* és *Chéret* plasztikus fémmunkáit, a hollandi könyvkötéseket, *Loránfi Antal* terrakotta szobrocskáit, *Beck Ó. F.* bronzöntvényeit, a *Horti Pál* tervezetei után készült műtárgyakat, *Rippl-Rónai* üvegeit, *Hibján Samu* karperecét és zománcozott tárgyait stb.

A múzeum első emeleti vesztibüljében az intézet gazdag himzés-gyűjteményéből 64 darab magyar, bolgár és dalmát kézi himzés van kiállítva, a jobboldali teremben pedig diszített japáni bőröket s chinai és japáni zománcos műveket szemlélhetünk. Ez utóbbiak között képviselve vannak a régi s modern technikák, nevezetesen a cloisonné, az à jour zománc, a filigrán- és festőzománc, a modern japáni cloisonné-technika feltüntetésére pedig egy 8 darabból álló sorozat szolgál, mely az eljárást kezdetétől végeig teszi tanulmányozhatóvá. E sorozatot *Flesch Aladár* yokohámai konzul hazánkfa ajándékozta az intézetnek.

A magyar teremben nagyobb méretű külön szekrényben vannak kiállítva a régi magyar ötvösmunkák részint eredeti, részint galvanoplasztikai másolat útján készült példányai. Az eredeti művek sorában *Rácz*

Ambrus kassai ötvösmester (1598–1622.) 1606-ban készített fedeles kupája, egy lőcsei származású serleg s egy forgós-pohár képezik a kiválóbb darabokat az újabb szerzemények közül. Itt foglalnak helyet a nagyszentmiklósi aranykincs másolatai is s mindama műtárgyak, a melyeknek keletkezése a hazai ötvösséggel hozható kapcsolatba. Az ékszerek tárlójában a gyarapodást a küüllővári sírlelet boglárai s pompás aranykarperece képezik, miket egy XVII. századbéli, „erdélyi“ zománcal ékesített öv s egy ugyanilyen diszítésű nagy övcsatt egészít ki.

Mindezekon kívül az intézet gyűjteményes termei is az u. n. renaissance-teremmel szaporítottak meg, melyben kiállítást talált a Nápoly melletti *Sutriból* származó, kézzel festett XV. századi famennyezet s három ugyaninnét eredő eredeti freskó, a melyeknek mestere gyanánt *Pinturicchio* egyik tanítványát sejtjük. A freskók *Borgia VI. Sándor* pápa címerével vannak ékesítve s a XV. századbéli legnemesebb olasz renaissance figurális motívumait s ornamentikáját mutatják. Itt van kiállítva a XV. századból származó *veronai* góthikus faragott fapárkányzat is, mely a Veronában eszközölt lebontások alkalmából került eladásra.

A renaissancekori műemlékek csoportjából ezenkívül *Robbia* egy remek plasztikus műve, több madonna szobormű, néhány olasz fafaragás, bútor stb. foglal helyet e teremben. Itt van kiállítva a XVI. és XVII. századbéli olasz majolikagyűjtemény is, közte *Giorgio Andreoli* gubbiói mesternek 1529-ben készített bíborszínű lüsterben ragyogó talpas csészéje, mely ritkasága- és technikai sajátosságánál fogva a legbecsesebb emléktárgyak sorába tartozik. A sorozatban látjuk *Orazio Fontana* egy tányérját is 1544-ből.

Az olasz majolikák csoportja előtt *Palissy Bernát* francia keramikusnak egy domborműves tála van kiállítva.

Az olasz, nevezetesen a velencei bronzművészet emlékeit két nagyobb szabású, gazdag figurális diszítéssel ellátott s értékes tűzszerterelő képviseli a XVI. század végétől,

az apró művészeti tárgyakat pedig kések, villák, figurális plakettek s egyéb fajta műszerek alkotják a gyűjteményben, melynek legbecesebb példányai ismét azok, a melyek a Spitzer-féle kollekciónból kerültek a múzeumba. Mindezeket a teremben kisebb méretű, de műérték tekintetében becses olasz és francia szoborművek egészítik ki.

Ebben a teremben talált egyelőre elhelyezést az antik-gyűjtemény is, mely terrakottákból, keramiai és fémtárgyakból áll. Ennek sorozatában képviselve vannak a klasszikus görög vázák, lekythosok, aryballosok, kylixek, kráterek és amphorák, az etruszk és cyprusi cserép-készítmények: antifexumok, akroteriák, kisebb szoborművek és római agyagmécsesek; itt látható a híres Grimani-féle oinoche, egy jeles Bachus-szobrocška, a Csepel-szigetnél a Dunából kikotort ezüst nyele sbögre, mely aranylemezzel tausált kivitelében a legszebb példányok egyike, továbbá egy a régi Pannónia területén talált díszes terrasigillata edény és számos más használati tárgy: bronz-rúdvég, edényfűl, díszítmény stb.

Mihalik József.

Az országos magy. iparművészeti múzeum és iskola könyvtárához könyvtárosnak a vallás- és közokt. minister úr f. évi július hó 22-én kelt rendeletével *Czakó Elemért* nevezte ki, a ki két éven át a tudományegyetem könyvtárában mint gyakornok működött.

Iparművészeti szakkönyvtár Az orsz. magy. iparművészeti múzeum és iskola könyvtára nyitva van egyelőre — vasárnap és hétfő kivételével — este $\frac{1}{2}$ 7-től — $\frac{1}{2}$ 9-ig. Azonban a könyvtár délelőtt 9—1-ig is az érdeklődők rendelkezésére áll, esetről-esetre kért engedély mellett. Könyvek délelőtt 10—12-ig kölcsönöztetnek ki. Állandó látogatójegy váltásához igazolvány felmutatása szükséges. Bejárat a könyvtárba nappal az iparművészeti múzeum üllői-úti kapuján, este pedig az iparművészeti iskola kapuján a Kinizsy-utczáról.

Tanulmányút. *Mihalik József* országos magyar iparművészeti múzeumi ör,

a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister úr megbízásából, a folyó év nyarán Ausztria és Németország nevezetesebb múzeumait tanulmányozta. Mihalik 30 napra terjedő tanulmányútjában megfordult Bécsben, Brünben, Prágában, Drezdában, Berlinben, Lipsében, Nürnbergben, Stuttgartban, Ulmban, Augsburgban, Münchenben, Salzburgban és Linzben, a hol főképp az iparművészeti múzeumokat s ezzel kapcsolatosan a modern iparművészet haladását és állását tette tanulmánya tárgyává.

Az iparművészeti iskolába, a folyó iskolai évre 155 tanuló iratkozott be, még pedig 92 rendes tanuló és 63 vendéglátogató. Számra nézve tehát a folyó iskolai év a leglátogatottabb az eddigiek között, úgy, hogy a hiányosabb előkészültségű vendéglátogatókat az igazgatóság kénytelen volt visszautasítani. A díszítő festészeti és díszítő szobrászati osztályok zsufolva vannak és kedvező számú tanulóval indul meg az idén szervezett *lakásberendezési* szakosztály is. Örvedetes, hogy az ipari szakiskoláknak jelesebb végzett tanulói, művészi nevelésük tökéletesítése céljából mind sűrűbben kezdik az iparművészeti iskolát fölkeresni. Az idén 12 jelentkezett ez 1-ső szakosztályba képesítő fölvételi vizsgára. Közülök egy visszalépett, 11 levizsgázott. Három (két szegedi és egy zalathnai ipariskolai tanuló) minden tantárgyból jól megfelelt, a többi azonban — különösen a geometriai szakokból — gyöngének bizonyulván, csak azzal a föltétellel vétettek föl az első szakosztályba, hogy ebbeli hiányos előkészültségüket az év folyamán az iskolának idevágó kurzusán pótolják. Igen kedvező jel az is, hogy a rendes tanulóknak száma, a vendéglátogatóknak rovasára az idén rendkívül megsaporodott, nemkülönben, hogy a beiratkozottak között számos mesternek és iparosnak a gyermeke van.

A m. iparművészeti társulat karácsonyi kiállítására az előkészületek serényen folynak. A *modern lakásnak* vászonnal borított gerendafalai már felépültek s ma-holnap hozzá fognak a falak festéséhez. Tudvalevően

e hat szobás lakás butorzatának és díszítésének minden részlete, elismert művészek terve után készül s így közönségünknek nemsokára módjában lesz az első magyarországi modern lakást megtekinteni.

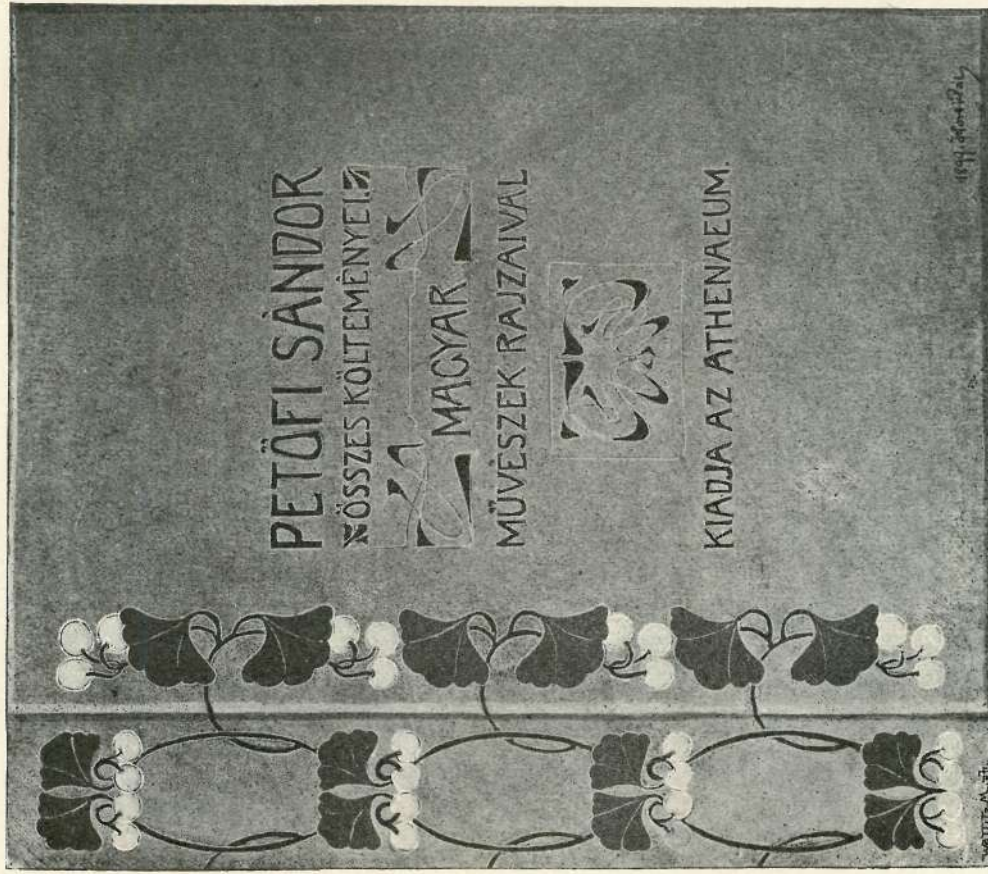
Az oroszországi kiállítás ügyében a lapunk legutóbbi számában közzétett felhívásra számos bejelentés érkezett be a m. iparművészeti társulat titkári hivatalába. Kiválóbb műiparosaink egész sora részt fog venni ezen a nagyfontosságú kiállításon, dacára annak, hogy a párisi kiállításra való előkészületek is igénybe veszik őket. A m. iparművészeti társulat elnöksége még arról is gondoskodott, hogy a legutóbbi években a társulat aegise alatt készült nevezetesebb tárgyakat is megszerezze. Ezért a többi között megtette illetékes helyen a szükséges lépéseket, hogy ő felsége által a társulat kiállításain újabban vásárolt iparművészeti tárgyak, továbbá a székes főváros és az orsz. iparművészeti múzeum tulajdonában levők, a kiállításra átengedtesse. Ezuttal ismételtel felkérjük a t. kiállítókat, hogy az orosz kiállításra szánt munkáikat legkésőbb *f. évi október hó 10-ig* szállítsák az orsz. iparművészeti múzeumba, a honnan azokat külön bútorszállító kocsikon közvetlenül rendeltetési helyükre viszik. *A szállítás és a csomagolás*

költségeit – oda és vissza – tudvalevően az orosz császári művészeti egyesület fedezi. A mennyiben a t. kiállító külön kiállítási szekrényeket, állványokat, stb. kívánnának, ezekről maguknak kell gondoskodniok. Október hó közepe táján egyébként Budapestre érkezik az orosz művészeti egyesületnek megbízottja, Maurièr ur, a ki a netán kívánt bővebb fölvilágosítással fog szolgálni a t. kiállítóknak.

Új tagok. F. évi augusztus hó 1-je óta e füzet megjelenéséig a következők léptek be a m. iparművészeti társulat rendes tagjainak sorába: *Czakó Elemér* az orsz. iparműv. múzeum és iskola könyvtárosa (Budapest), *Duchon Ödön* ügyvéd (Szigetvár), *Freyler Berta* (Mezőtúr), *Heinzelmann Alfréd* gyártulajdonos (Hisnyőviz), *Horánszky Lajos* az agrárbank főpénztárnoka (Budapest), *Kéméndy Jenő* festőművész (Budapest), *Dr. Lintner Sándor* közjegyző-helyettes (Budapest), *Rakssányi Árpád* kórházi főorvos (Szigetvár), *Rintel Géza* szobrász (Budapest), *Stegmüllerné Gerster Mária* (Elek), *Temesi agrár takarékpénztár részvénytársaság* (Temesvár), *Thoma Teréz* (Temesvár), *Török Kornél* a „Merkur“ bank- és váltóüzlet r. t. igazgatója (Budapest). Összesen tizenhárom új tag.

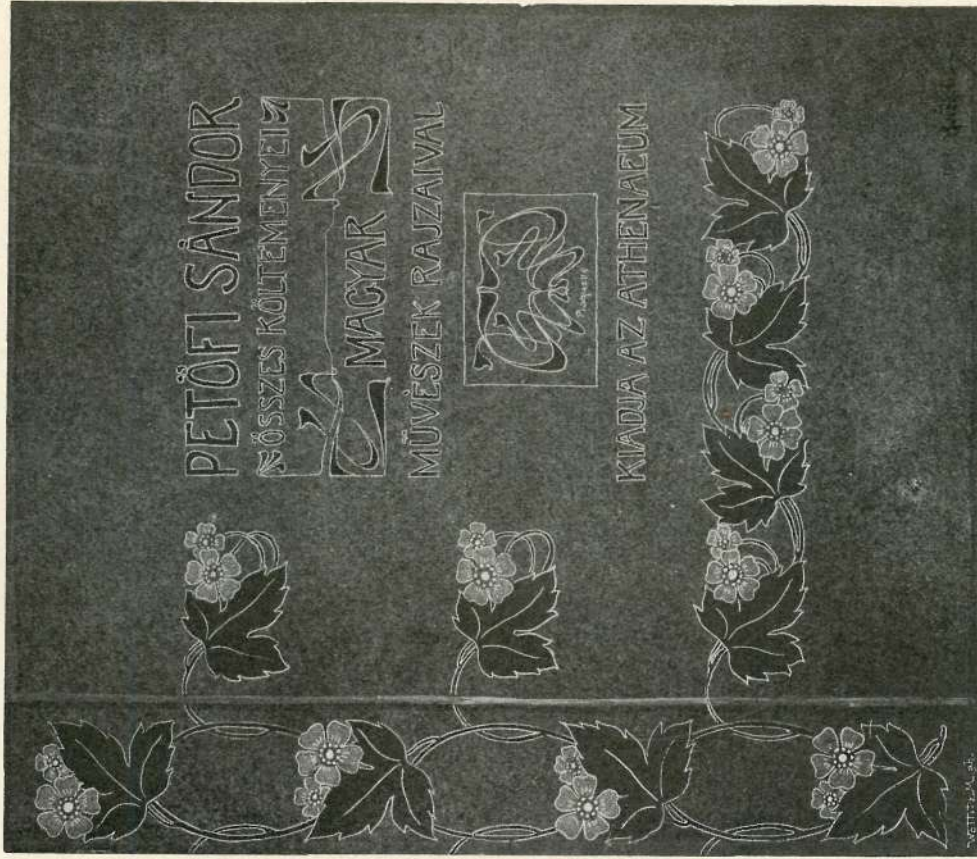

Az Athenaeum könyvtábla-pályázata.

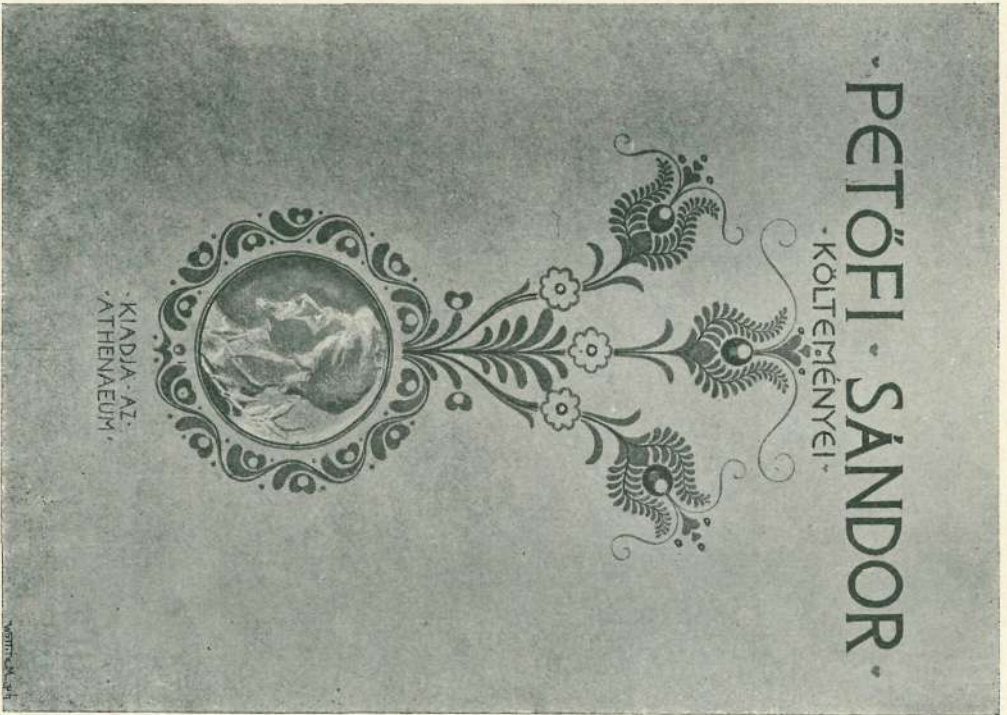
A 200 koronás díj nyertese.

Horti Pál rajza.

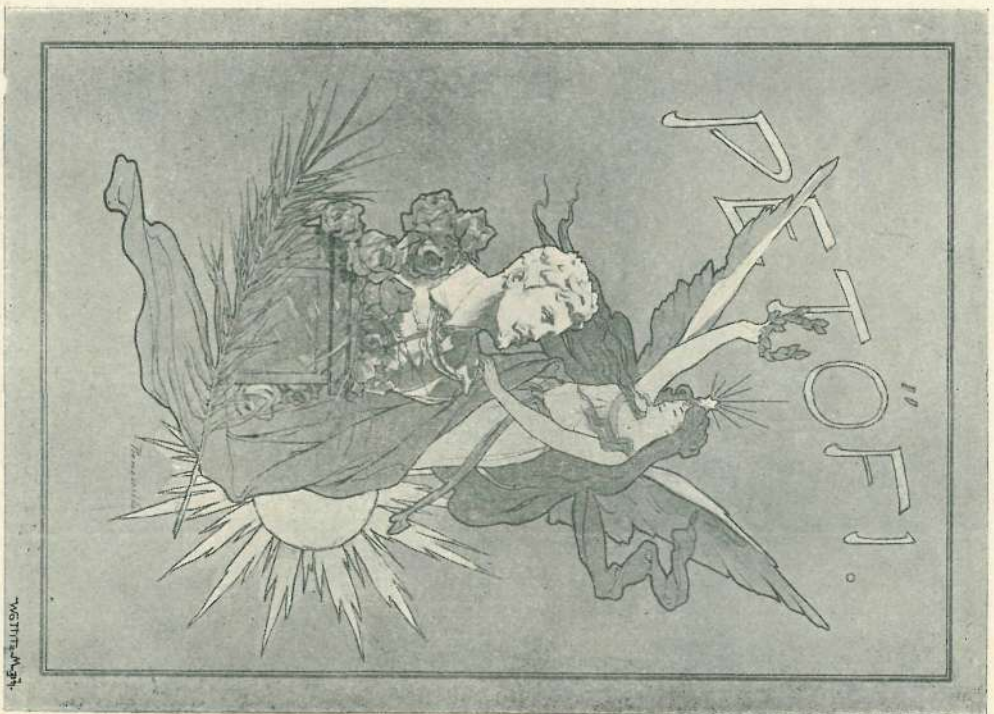

Horti Pál rajza.

Az Athenaeum könyvtábla-pályázata.

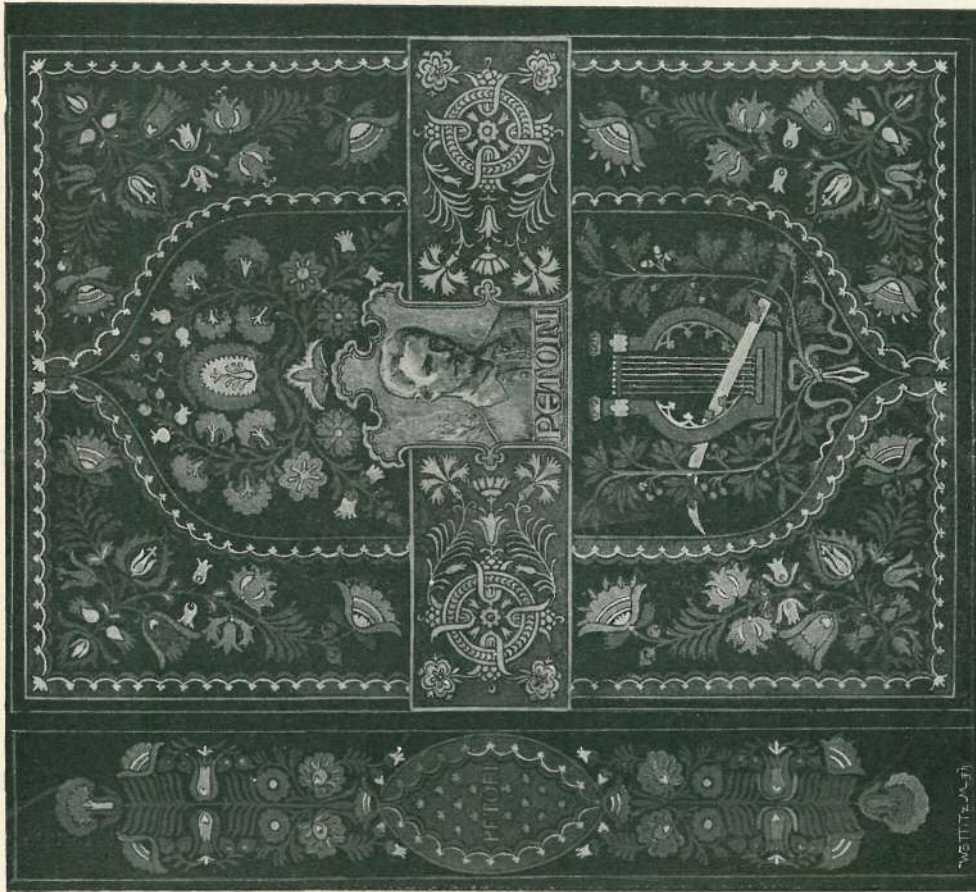

Beck O. Fillop rajza.

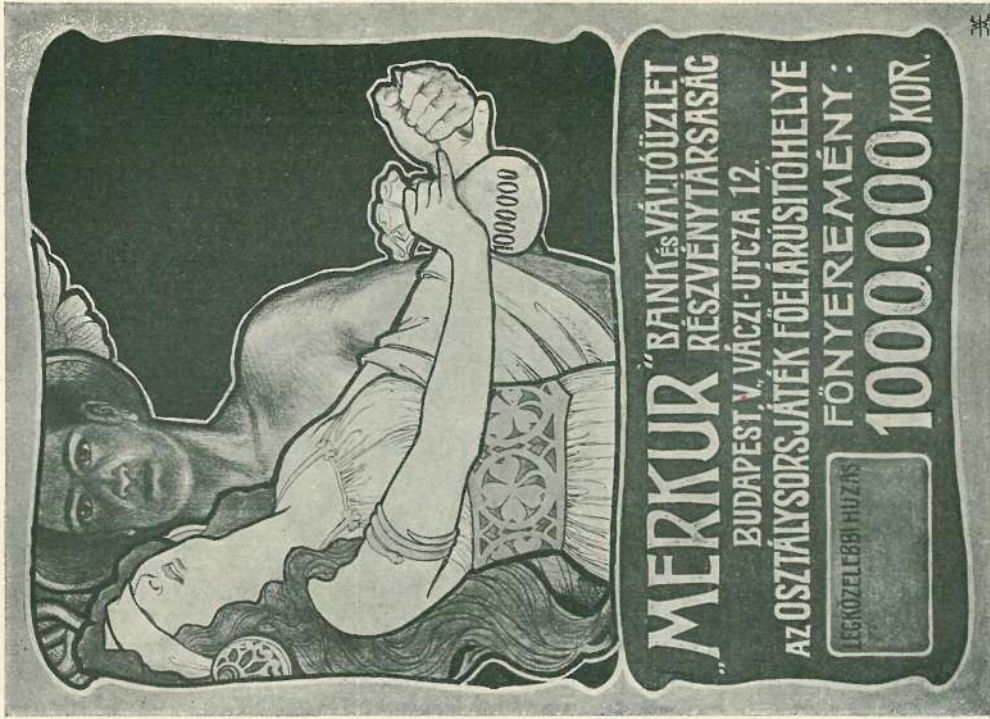
Preoszl Sándor rajza.

Az Atheraeum könyvtábla-pályázata.

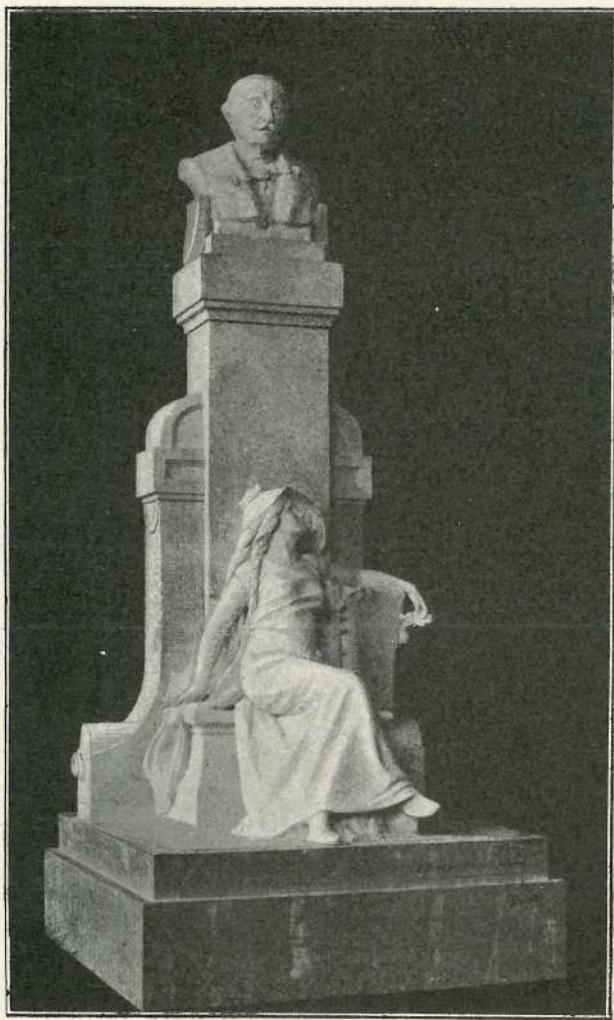
Nagy Lázár rajza.

A »Merkur« plakát-pályázata.

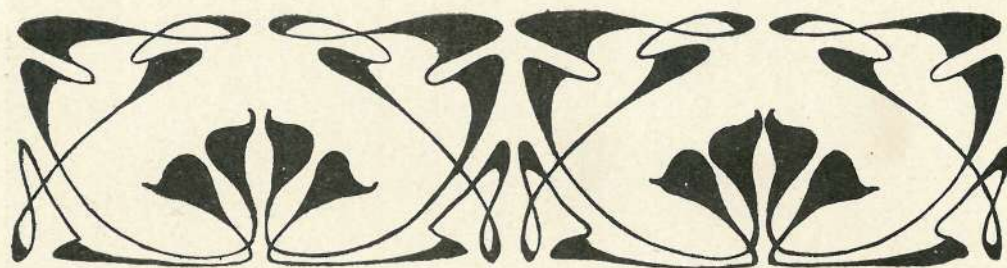

A 200 koronás pályadíj nyertese.

Helbing F. rajza.

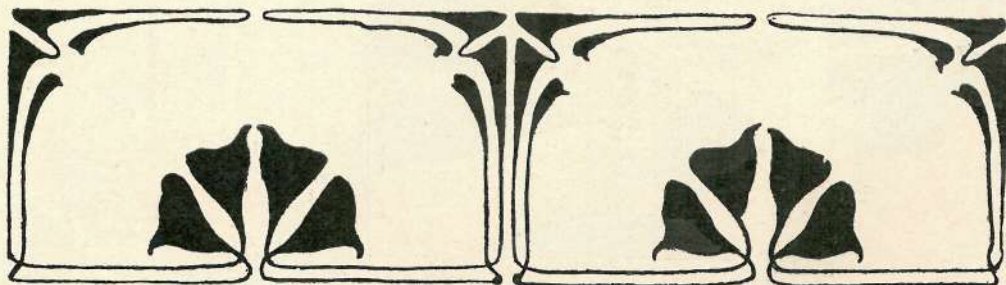

A Kammermayer-síremlék
○○○○ pályázat. ○○○○
○ Donáth Gyula pályaműve. ○

Hortí Pál rajza.

A Kammermayer-síremlék
 ○○○○○ pályázat. ○○○○○
 ○ Damkó József pályaműve. ○

Magyar Iparművészet.

Hortí Pál rajza.

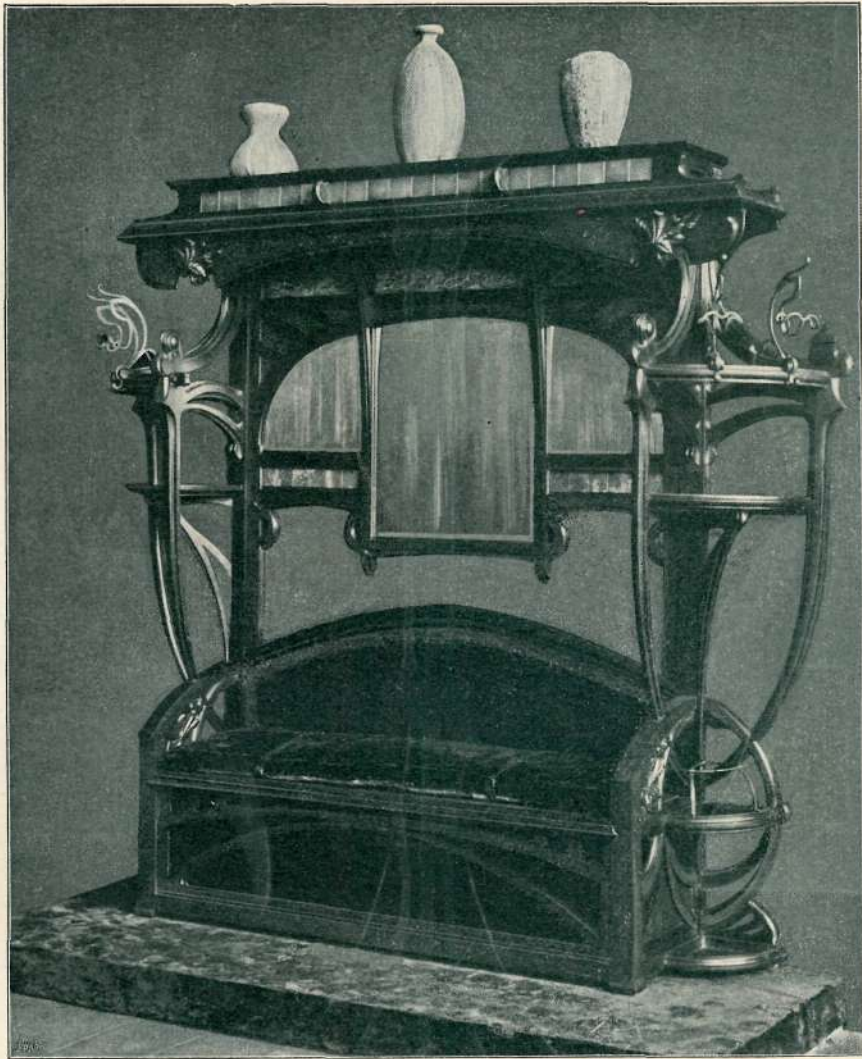

Horti Pál rajza.

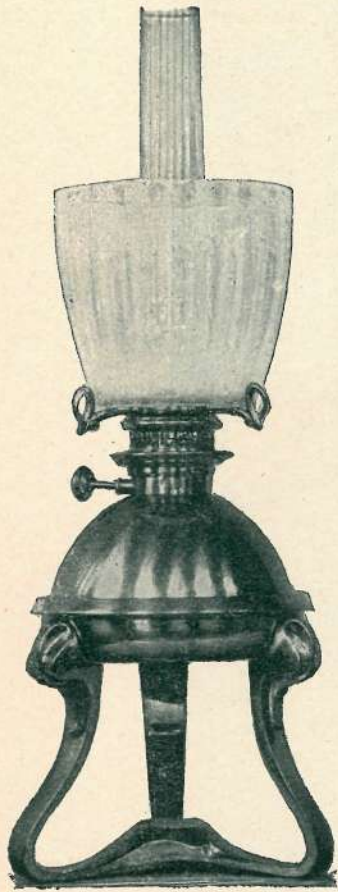

*A Kammermayer-síremlék
..... pályázat.
.. Id. Mátrai Lajos műve. ..*

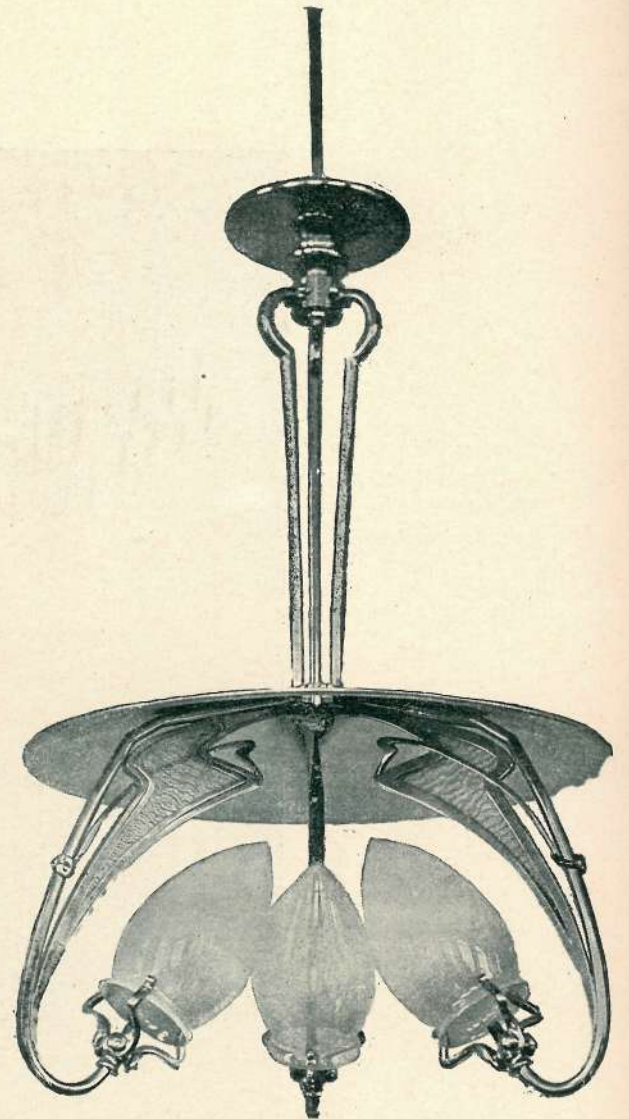
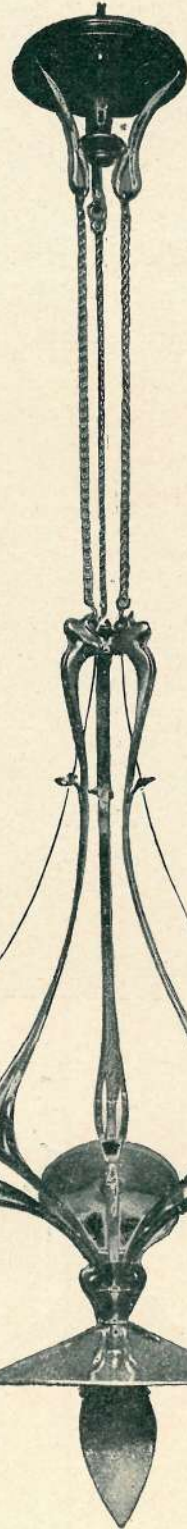
L. Fagner, Páris. ○○○○
 ○○ Előszoba-pad ruha-
 ○○ akasztóval. ○○○○
 (A *Dekorative Kunstból.*)

Horti Pál rajza.

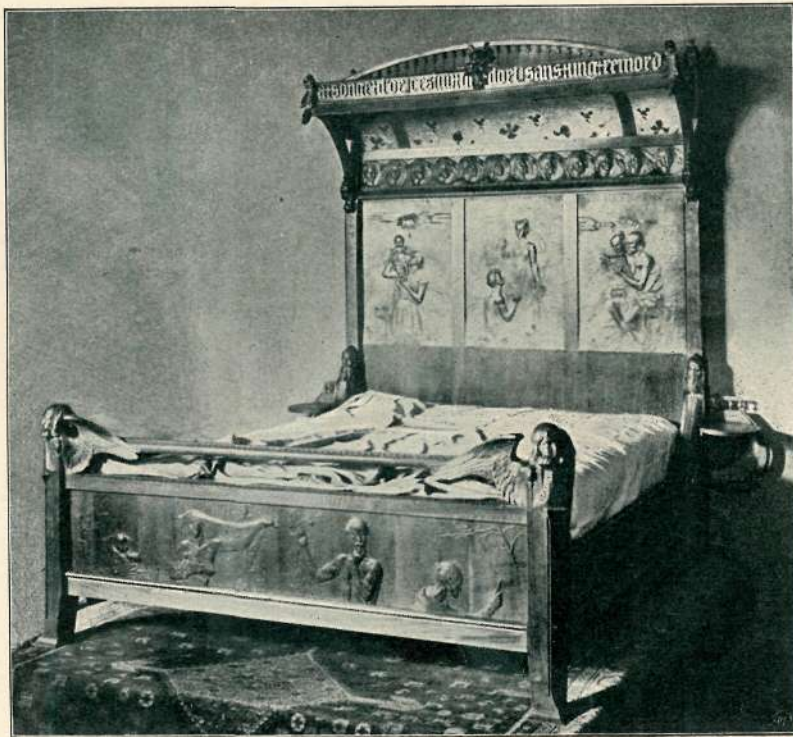
Petróleum-lámpa ○○○○
és villamos csillárok. ○

○ Van de Velde-típl. ○
(A Dekorative Kunstból.)

Horti Pál rajza.

Faragott ágy Damp-tól, Páris.
 ◦ (A Decorative Kunstból.) ◦

◦◦◦ Szerecsen és szaracén. ◦◦◦
Tanulmányfők, ifj. Vastagh Györgytől.

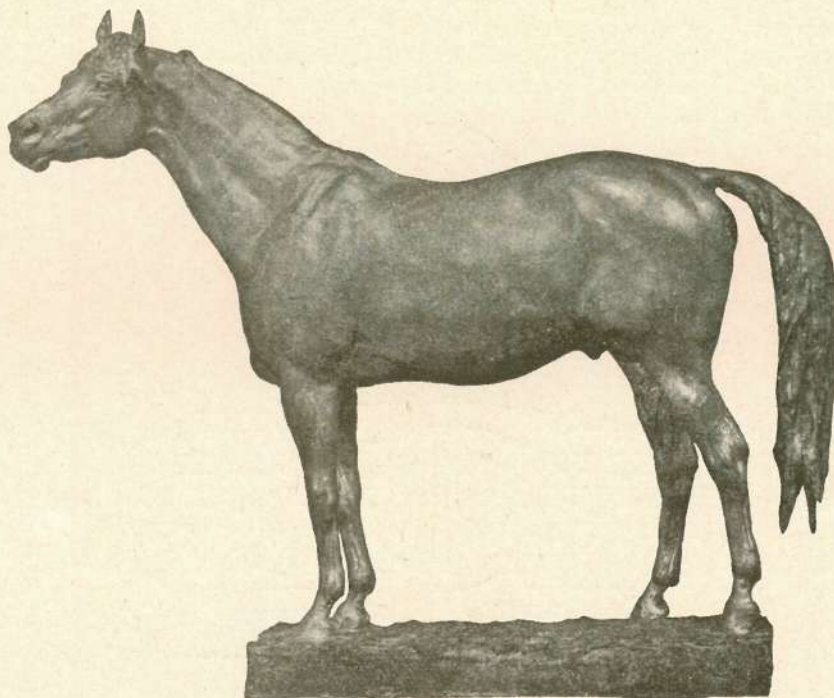
◦ Kutya. ◦
Sós Gézától.

Műbronzöntvények a Beschorner-féle
◦◦◦ ércöntő műhelyekből. ◦◦◦

○○○○ Arabs és szaracén. ○○○○
Tanulmányfők, ifj. Vastagh Györgytől.

○○○ „Kozma.“ ○○○
Ifj. Vastagh Györgytől

A M. Iparművészeti Társulat
○○○○ tulajdona. ○○○○

Műbronzöntvények a Beschorner-féle
○○○○ ércöntő műhelyekből. ○○○○

Nyár

Mannheimer Gusztáv rajza.

Mannheimer Gusztáv rajza.